

DISCURRA DA LA DONAZIUN D'ORGANS

Decider ussa ed emplenir
in attest da donaziun d'organs.

Attest da donaziun

DISCURRA DA LA DONAZIUN D'ORGANS
LEBEN-IST-TEILEN.CH

Expressiun da la voluntad per o cunter la
prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas
cul scopo dalla transplantaziun.

**INFURMAZIUNS DAVART LA PRELEVAZIUN D'ORGANS,
DA TESSIDS U DA CELLAS EN CAS DA MORT.**

TRAI BUNS MOTIVS PER TEMATISAR INA DONAZIUN D'ORGANS

1. Per amur da mamez

Jau decid sez tge che capita cun mes corp, durant la vita e suenter la vita. Latiers tutga er la dumonda, sche jau vules dar organs, tessids u cellas suenter mia mort u betg.

2. Per amur da mes confamigliars

Mintgatant sa tschenta fitg andetgamain la dumonda d'ina donaziun d'organs. Bun che mes confamigliars enconuschan mia voluntad. Ussa pon els decider en mes senn e vegnan distgargiads en ina situaziun da malencurada.

3. Per amur da la vita

En Svizra spetgan blers umans sin in organ. Cun esser perencletg cun ina donaziun, pudess jau salvar ina vita.

TEMATISAI INA DONAZIUN D'ORGANS E DISTGARGIAI VOSS CONFAMIGLIARS

Donaziuns d'organs, da tessids u da cellas pon salvar vitas e megliar duraivlamain la qualitad da viver da las personas retschavidras. Decidai ussa, sche Vus vulais acceptar che organs, tessids u cellas vegnan prelevads en cas da mort u betg. Sche nagin n'enconuscha Vossa voluntad, vegnan Voss confamigliars ils pli stretgs confruntads supplementarmain cun la dumonda da donaziun en ina situaziun ch'è gia greva avunda.

As occupai da questa tematica ed empleni l'attest da donaziun a la fin da questa brochura. Discurre cun Voss confamigliars davart Vossa decisiun ed als distgargiai uschia.

TGE PO VEGNIR DÀ?

Suenter la mort pon vegnir dads ils suandants organs: gnirunchels, pulmun, gnirom, cor, pancrea (u sias inslas Langerhans) ed il begl stretg. Ultra d'organs pon er vegnir dads tessids sco per exempel la cornea da l'egl u valvas dal cor ed avainas grondas. Tar tschertas malsognas èn transplantaziuns da la cornea l'ultima speranza da las pazientas e dals pazients che daventassan uschiglio tschorvs. Transplantaziuns da valvas dal cor e d'avainas pon salvar la vita en cas da defurmaziuns, d'infezziuns e da malsognas cun tumors.

Cellas da basa dal sang vegnan prelevadas actualmain mo en il rom d'ina donaziun d'ina persuna viva. Ina transplantaziun da cellas da basa dal sang è savens l'unica speranza sin guariziun per umans che han ina malsogna dal sistem che producescha il sang. Sche Vus vulesas savair dapli davart la donaziun da cellas da basa dal sang u sche Vus As vulesas laschar registrar sco donatur u donatur, giai sin la pagina d'internet da la donaziun da sang da la Crusch Cotschna Svizra: www.sbsc.ch

TGE PREMISSAS LEGALAS DATTI PER INA DONAZIUN?

- Organs, tessids u cellas dastgan vegnir prelevadas d'ina persuna trapassada mo, sch'igl è avant maun ina permissiun e sche sia mort è vegnida constatada.
- Sch'i n'è betg avant maun in'approvaziun u ina refusa documentada da la persuna trapassada (p.ex. en furma d'in attest da donaziun u d'ina disposiziun dal pazient), vegnan dumandads ils confamigliars ils pli stretgs, sch'els enconuschan sia voluntad. Sche betg, ston els decider e resguardar en quest connex la voluntad probabla da la persuna morta.
- Sch'i n'existan nagins confamigliars u sche tals n'èn betg cuntanschibels, èsi scumandà da prelevar organs, tessids u cellas.
- La voluntad da la persuna trapassada preceda la voluntad dals confamigliars.
- Sche la persuna trapassada ha surdà la decisiun ad ina persuna da confidenza, decida quella empè dals confamigliars ils pli stretgs.

Questas premissas èn fixadas en la Lescha da transplantaziun.

Ulteriuras infurmaziuns sut:

www.leben-ist-teilen.ch, www.swisstransplant.org
sco er tar Vossa media u Voss medi da chasa.

VEGNI PAJÀ PER INA DONAZIUN?

La Lescha da transplantaziun scumonda il commerzi cun organs, cun tessids u cun cellas e prescriba ch'ina donaziun stoppia esser gratuita.

La donaziun d'organs, da tessids u da cellas è en mintga cas voluntara e facultativa e na vegn betg indemnizada financialmain. Per ils confamigliars n'ha ina donaziun er nagins dischavantatgs finansials.

TGI PO FAR INA DONAZIUN?

Organs, tessids e cellas pon per il solit vegnir dads fin en l'auta vegliadetgna. Decisivs èn il stadi da sanadad da la donatura u dal donatur sco er la funcziunalitad dals organs e dals tessids e betg la vegliadetgna. Er umans cun tschertas malsognas (tranter auter in pèr malsognas cun tumors) pon eventualmain dar organs u tessids. Sche quai è pussaivel, vegn controllà curt avant u durant la prelevaziun.

Mintga persona a partir da 16 onns po emplenir in attest da donaziun. Sch'i vegn en dumonda ina donaziun tar ina persona pli giuvna, decidan ses represchentants legals.

CURA ÈSI PUSSAIVEL DA PRELEVAR IN ORGAN?

Pussaivla è ina prelevaziun d'in organ tar ina persona trapassada, sch'ella è morta pervia d'ina blessura cerebrala directa (primara), per exempel suenter ina sanganada dal tscharvè u suenter in accident cun ina blessura da la chavazza e dal tscharvè. En cas pli rars èsi pussaivel da prelevar organs er, sch'ina persona è morta pervia d'in donnegiamment indirect (secundar) dal tscharvè suenter ina disditga dal cor e da la circulaziun.

Tgi che mora a chasa, na po betg daventar donatura u donatur d'organs, perquai che la prelevaziun pretenda preparaziuns medicinalas che pon vegnir fatgas mo en in ospital (vesair chapitel «Pertge dovri mesiras medicinalas preparativas?»).

CURA ÈSI PUSSAIVEL DA PRELEVAR IN TESSÌ?

La cornea da l'egl po vegnir prelevada da mintga persona trapassada. Per quai na dovri naginas mesiras medicinalas preparativas. Ella po vegnir prelevada fin a 48 uras suenter la mort.

Valvas dal cor vegnan prelevadas, sch'il cor d'ina donatura u d'in donatur n'è betg pli adattà medicinalmain per ina transplantaziun (p.ex. suenter in infarct dal cor). N'excludi perquai betg la donaziun da las valvas dal cor e d'avainas, sche Vus essas d'accord che Voss cor vegnia prelevà!

DISCURRA DA LA DONAZIUN D'ORGANS LEBEN-IST-TEILEN.CH

Perquai ch'i n'è betg simpel da discurre per auters: Jau communitgesch a mes confamigliars tge che jau vi. Mo sch'els enconuschan mia voluntad, pon els decider en mes senn.

CO VEGN CONSTATADA

LA MORT?

Avant ch'i vegnan prelevads organs d'ina persuna defuncta, sto sia mort vegnir cumprovada senza dubis. Perquai ston duas medias u medis, che han la qualificaziun correspondent, confermar tenor il princip da quatter egls ch'il tscharvè ed il bist cerebral na funcziunan definitivamain betg pli (ins discorra da la cumprova da la mort cerebrala). Las visitas medicalas ed ils tests che vegnan fatgs en quest connex èn definids cleramain e ston vegnir confermads en scrit.

Questa cumprova da la mort sto vegnir fatga en Svizra tar mintga donatura u donatur potenzial d'in organ, independentamain dal fatg, sche la mort è entrada suenter ina blessura directa u suenter in donnegiamment indirect dal tscharvè. Las medias ed ils medis che cumprovan la mort, na dastgan betg appartegnair als medems teams che preleveschon ils organs u che fan las transplantaziuns.

PERTGE DOVRI MESIRAS

MEDICINALAS PREPARATIVAS?

Las mesiras medicinalas preparativas vegnan fatgas suenter la sistida da la terapia ed avant la prelevaziun dals organs. Tar ina persuna grevamain malsauna u grevamain blessada vegn sistida la terapia da survivenza mo, sche la mort n'è betg pli evitabla e sche mintga ulteriur tractament n'ha pervia da quai pli nagin senn. La decisiun da sistir la terapia vegn adina prendida independentamain da la dumonda, sch'il consentiment per prelevar organs, tessids u cellas è avant maun.

Mesiras medicinalas preparativas n'han nagin niz direct per la pazienta u per il pazient. Ellas èn necessarias per mantegnair ils organs. Senza mesiras medicinalas preparativas n'èsi betg pussaivel da far cun success ina transplantaziun. Pervia da quai è l'attest da donaziun concepì uschia che Vus consentis cun in «gea» tant a la prelevaziun sco er a las mesiras preparativas. Sch'i n'exista nagin attest da donaziun, dastgan mesiras medicinalas preparativas vegnir fatgas mo, sch'ils confamigliars u sche la persuna da confidenza consentan a questas mesiras.

Tgi che ha ina disposiziun dal pazient e vules dar ses organs, duess remartgar explicitamain en la disposiziun che las mesiras medicinalas preparativas necessarias dastgan vegnir fatgas per pussibilitar la prelevaziun d'in organ.

TGE MESIRAS MEDICINALAS

PREPARATIVAS VEGNAN FATGAS?

Per ch'ils organs na vegnian betg donnegiads, èsi necessari da prender – tut tenor la situaziun – differentas mesiras:

- Ina respiraziun artificziala gia cumenzada vegn cuntinuada.
- I vegnan dads medicaments che sustegnan la circulaziun e che reglan l'equiliber ormonal.
- I vegn prendi sang per far las analisas necessarias en il laboratori. Ils resultats servan a controllar las funcziuns dals organs.

IN EXEMPEL CONCRET

D'INA DONAZIUN D'IN ORGAN

IL CAS URGENT

In um vegn purtà a l'ospital cun ina greva sanganada dal tscharvè. Il team da medias e da medis e da la tgira sa stentan sin la staziun d'urgenza e sin la staziun da tgira intensiva da salvar sia vita. Displaschavlamain na gartegia quai betg e sia mort na po betg pli vegnir evitada. Mintga ulteriur tractament è perquai senza speranza.

CO VINAVANT?

En quest cas tematiseschon las medias ed ils medis cun ils confamigliars la dumonda d'ina donaziun d'organs u da tessids. Il pazient daventa in donatur pussaivel, sch'el ha fixà en scrit (p.ex. sin in attest da donaziun u en ina disposiziun dal pazient) ch'el veglia dar ses organs e tessids e ch'el saja d'accord cun las mesiras preparativas. Sch'i n'è betg avant maun ina tala declaranza, vegnan dumandads ils confamigliars ils pli stretgs, sch'il pazient saja s'exprimi durant la vita davart ina donaziun. Sche la voluntad dal pazient n'è betg enconuschenta, decidan ils confamigliars. En quest connex ston els resguardar la voluntad probabla dal pazient. Sch'in consentiment è avant maun, vegni cuntinuà cun la respiraziun artificziala ed i vegnan prendidas, sche necessari, ulteriuras mesiras medicinalas preparativas per mantegnair ils organs.

Senza consentiment per ina donaziun d'organs u da tessids vegnan ussa sistidas tut las mesiras terapeuticas.

CONSTATAZIUN DA LA MORT

Las medias ed ils medis fan ussa las examinaziuns prescrittas per constatar la mort (l'uschenunada cumprova da la mort cerebrala). Quellas conferman che l'um è mort. Perquai ch'il pazient vegn respirà artificzialmain, mancan ils segns externs tipics per la mort sco la marvezza da mort u flatgs da mort.

LA TSCHERTGA DA RETSCHAVIDRAS

E RETSCHAVIDERS ADATTADS

Ussa cumenza la tschertga da retschavidras e da retschaviders adattads. Pli identicas che las caracteristicas dal sang e dal tessi èn tranter la donatura u il donatur e la retschavidra u il retschavider, e pli bain vegn a funcziunar l'organ suenter la transplantaziun e pli pitschen è il privel d'ina refusa. Per examinar quai ston vegnir fatgas numerusas analisas da laboratori.

LA PRELEVAZIUN

A medem temp sco la tschertga da retschavidras e retschaviders cumenzan tar il defunct las preparativas per prelevar ils organs. La coordinaziun è fitg complexa. Sche retschavidras e retschaviders han pudì vegnir chattads, vegn il donatur manà en la sala d'operaziun. Suenter la prelevaziun vegnan ils organs purtads als centers da transplantaziun. Quests transports ston vegnir fatgs uschè svelts sco pussaivel, perquai ch'ils organs mantegnan lur funcziun mo per in curt temp, sch'il sang na circulescha betg pli. Sch'i vegnan prelevads er anc tessids, vegn quai fatg suenter la prelevaziun dals organs. Sche tessids vegnan prelevads, na fai betg uschia prescha, perquai che quels na ston betg vegnir transplantads immediatamain e pon vegnir depositads.

Il process da donaziun, dal mument che la mort vegn constatada fin al mument che la prelevaziun d'organs e da tessids è finida, dura per regla 12 fin 24 uras. Ils confamigliars na vegnan betg infurmads, tgi che ha survegni in organ u in tessi.

PRENDER CUMIÀ

Cur ch'ils organs ed ils tessids èn prelevads, vegnan serrads tut ils tagls d'operaziun. Las cusadras sa chattan a lieus che n'èn betg visibels, sche la persuna trapassada vegn messa en bara. Ussa pon ils confamigliars prender cumià.

FATGS IMPURTANTS PERTUTGANT

L'ATTEST DA DONAZIUN

- Sin l'attest da donaziun agiuntà pudais Vus menziunar, sche Vus vulais esser donatura u donatur u betg. Vus pudais restrenscher la donaziun a tscherts organs, tessids u cellas.
- Senza mesiras medicinalas preparativas n'èsi betg pussaivel da far cun success ina transplantaziun. Pervia da quai è l'attest da donaziun concepì uschia che Vus consentis cun in «gea» tant a la prelevaziun sco er a las mesiras preparatoricas.
- Sche l'attest da donaziun va a perder u na vegn betg chattà, vegnan dumandads ils confamigliars ils pli stretgs, sch'els enconuschan la voluntad da la persuna defuncta areguard la donaziun d'organs, da tessids u da cellas. Sche betg, ston ils confamigliars decider e resguardar en quest connex la voluntad probabla da la persuna defuncta. Communitgai per quai Vossa voluntad adina er a Voss confamigliars ed eventualmain er ad ulteriuras personas da confidenza.
- Surdai il duplicat emplenì da l'attest da donaziun a Voss confamigliars u a la persuna da confidenza inditgada.
- Sche Vus avessas da midar Vossa decisiun, destrui l'attest da donaziun vegl, emplenì in nov ed infurmai Voss confamigliars davart quest fatg.
- Las indicaziuns sin l'attest da donaziun na vegnan registradas nagliur. Purtai perquai l'attest adina cun Vus.
- Tut las personas che han cumplenì il 16avel onn da vegliadetgna pon emplenir in attest da donaziun.
- Attests da donaziun da l'exteriur, versiuns anteriuras da l'attest da donaziun svizzer u ina indicaziun simpla scritta a maun vegnan resguardads sco valaivels, sch'els cuntengnan – ultra da la clera decleranza da voluntad – las suandantas indicaziuns: prenum, num, data da naschientscha, data e suttascripziun.

Empustar online u stampar sez: www.leben-ist-teilen.ch u www.swisstransplant.org

Attests da donaziun pon er vegnir retratgs gratuitamain en bleras praticas da medi, apotecas ed ospitals u tar: Swisstransplant, chascha postala, 3011 Berna, tel. 0800 570 234

Ultra da quai avais Vus la pussaivladad da fixar Vossa voluntad en in attest da donaziun digital sin Voss smartphone. Duvrai per quai l'app «Medical ID» (iOS ed Android) che po vegnir chargiada giu gratuitamain da www.swisstransplant.org.

EN PAUCS PASS A L'AGEN

ATTEST DA DONAZIUN

- 1 Scriver il prenum ed il num cun bustabs da stampa bain legibels.
- 2 L'indicaziun da la data da naschientscha impedescha scumbigls cun personas dal medem num.
- 3 Suttascriver l'attest ed agiunscher la data actuala.
- 4 Decidai, sche Vus vulais permetter, metter per part u scumandar la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas en cas che Vus murissas. Vus pudais surdar questa decisiun er ad ina persuna da confidenza.
Impurtant: Far ina crusch mo tar ina da questas quatter pussaivladads!
- 5 Discurre cun Voss confamigliars davart Vossa voluntad. Scrivai Vossas indicaziuns er sin il duplicat e dai quel a Voss confamigliars u a Vossa persuna da confidenza.
- 6 Purtai l'attest da donaziun emplenì adina cun Vus (p.ex. en la bursa).
- 7 Sche Vus midais Vossa opiniun davart ina donaziun, destrui simplamain l'attest da donaziun vegl, emplenì in nov e communitgai quest fatg a Voss confamigliars.

<p>Jau exprim mia voluntad per il cas ch'ina donaziun d'organs, da tessids e da cellas vegn en dumonda suenter mia mort: Ich äusserer meinen Willen für den Fall, dass nach meinem Tod eine Entnahme von Organen, Geweben oder Zellen infrage kommt:</p> <p>Prenum e num Vor- und Nachname</p> <p>Data da naschentscha Geburtdatum Datum/Unterschrift</p>	<p>Hinweis: Teilen Sie Ihren Willen betreffend Entnahme von Organen, Geweben oder Zellen Ihren Angehörigen mit. Grundlage für die in dieser Karte enthaltene Willensäußerung sind die Artikel 8 und 10 des Transplantationsgesetzes. Weitere Informationen finden Sie im Internetportal des Bundesamtes für Gesundheit BAG unter www.leben-ist-teilen.ch oder unter www.swisstransplant.org.</p>
<p>☐ Jau di GFA la prelevaziun da tut ils organs, da tut ils tessids e da tut las cellas ed a las mesiras medicinalas preparativas ch'en collidadas cun qual: Ich sage JA zur Entnahme jeglicher Organe, Gewebe oder Zellen und zu den damit verbundenen vorbereitenden medizinischen Massnahmen.</p> <p>☐ Jau di GFA la prelevaziun dals suandants organs, dals suandants preparativas ch'en collidadas cun qual: Ich sage JA zur Entnahme folgender Organe, Gewebe oder Zellen und zu den damit verbundenen vorbereitenden medizinischen Massnahmen:</p> <p>☐ cor ☐ gntrom ☐ gnrunchels ☐ begl streng Herz Lungen Leber Nieren Dünndarm</p> <p>☐ pancrea Bauchspeicheldrüse (Pankreas)</p> <p>☐ valvas dal cor ed avainas Herzkappen und Blutgefässe</p> <p>☐ ulterius tessids e cellas weitere Gewebe oder Zellen</p> <p>☐ u ☐ u oder</p> <p>☐ Jau di MA a la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas. Ich sage NEIN zur Entnahme von Organen, Geweben oder Zellen. oder</p> <p>☐ Jau surtsch la decisun a la suandanta PERSUNA DA CONFIDENZA: Ich überlasse den Entscheid folgender VERTRAUENSPERSON:</p>	<p>Remariga: Community Vossa voluntad pertorgant la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas a Voss confamigliars. La basa per la declaranza da voluntad che quest attest cuntregna è il artitgels 8 e 10 da la Lescha da transplantaziun. Ulterius informaziuns chattais Vos sin il portal d'Internet da l'Uffizi federal da sanadad publica UFSP sut www.leben-ist-teilen.ch u sut www.swisstransplant.org.</p>
<p>☐ Jau di GFA la prelevaziun dals suandants organs, dals suandants preparativas ch'en collidadas cun qual: Ich sage JA zur Entnahme folgender Organe, Gewebe oder Zellen und zu den damit verbundenen vorbereitenden medizinischen Massnahmen:</p> <p>☐ cor ☐ gntrom ☐ gnrunchels ☐ begl streng Herz Lungen Leber Nieren Dünndarm</p> <p>☐ pancrea Bauchspeicheldrüse (Pankreas)</p> <p>☐ valvas dal cor ed avainas Herzkappen und Blutgefässe</p> <p>☐ ulterius tessids e cellas weitere Gewebe oder Zellen</p> <p>☐ u ☐ u oder</p> <p>☐ Jau di GFA la prelevaziun dals suandants organs, dals suandants preparativas ch'en collidadas cun qual: Ich sage JA zur Entnahme folgender Organe, Gewebe oder Zellen und zu den damit verbundenen vorbereitenden medizinischen Massnahmen:</p> <p>☐ cor ☐ gntrom ☐ gnrunchels ☐ begl streng Herz Lungen Leber Nieren Dünndarm</p> <p>☐ pancrea Bauchspeicheldrüse (Pankreas)</p> <p>☐ valvas dal cor ed avainas Herzkappen und Blutgefässe</p> <p>☐ ulterius tessids e cellas weitere Gewebe oder Zellen</p> <p>☐ u ☐ u oder</p> <p>☐ Jau surtsch la decisun a la suandanta PERSUNA DA CONFIDENZA: Ich überlasse den Entscheid folgender VERTRAUENSPERSON:</p>	<p>Attest da donaziun d'organs Organspende-Karte</p> <p>DISCURRA DA LA DONAZIUN D'ORGANS LEBEN-IST-TEILEN.CH</p> <p><i>Declaranza da voluntad per u cunter la prelevaziun d'organs, da tessids u da cellas per transplantaziuns</i> <i>Willensäußerung für oder gegen die Entnahme von Organen, Geweben oder Zellen zum Zweck der Transplantation</i></p> <p> Schweizerische Eidgenossenschaft Confédération suisse Confederazione Svizzera Confederaziun svizra Eidgenössisches Departement des Innern EDI Bundesamt für Gesundheit BAG</p> <p></p>

